

Q&A Kostentransparantie pensioenregelingen

Aanvullende informatie voor uitvoerders bij het bindend advies kostentransparantie (december 2015)

Algemeen

1. Wat is het beoogde doel van de wetgever van publicatie van uitvoeringskosten?

Hiermee kan een deelnemer de uitvoeringskosten van zijn pensioenuitvoerder beoordelen.

2. Hoe is het model opgebouwd?

Het model bestaat uit drie onderdelen. Het eerste onderdeel gaat over uitvoeringskosten voor de reguliere uitvoering van een pensioenregeling. Het tweede onderdeel gaat over kosten voor aanvullende diensten. Onderdeel 3 gaat over beheervergoeding en transactiekosten voor beleggingen.

3. Waarom moeten we op deze wijze uitvoeringskosten publiceren?

De onderverdeling in administratiekosten, beheerkosten beleggingen en transactiekosten is enkele jaren geleden gemaakt door de pensioenfondsen. In 2011 heeft de Pensioenfederatie de Aanbevelingen Uitvoeringskosten gepubliceerd als een vorm van zelfregulering. Deze regels hebben via de Wet Pensioencommunicatie een wettelijke status gekregen voor alle uitvoerders van pensioenregelingen. Vandaar dat verzekeraars nu ook uitvoeringskosten gaan publiceren.

4. Wat is het verschil tussen het kostenoverzicht van verzekeraars en van pensioenfondsen?

Daar waar pensioenfondsen hun uitvoeringskosten per jaar achteraf vaststellen, doen verzekeraars dat bij aanvang van een uitvoeringsovereenkomst. Met de werkgever worden immers op dat moment afspraken gemaakt over de tarieven en de kosten die in rekening worden gebracht voor de diverse handelingen. Verzekeraars geven daarmee een kostengarantie af. Daarom geeft jaarlijkse verantwoording van de werkelijk gemaakte kosten geen goed beeld van de bij de werkgever in rekening gebrachte uitvoeringskosten. Voor de in rekening gebrachte uitvoeringskosten is de afgesproken kostenvergoeding bepalend.

Verzekeraars moeten in de periode dat de premie betaald wordt via de in aanvang afgesproken kostenvergoeding de reeds gemaakte en nog te maken kosten voor de gehele looptijd van de verzekeringen verdienen. Daarmee lopen zij ook een zeker risico bij tegenvallende bestandsontwikkeling of inflatie. Pensioenfondsen kunnen jaarlijks de werkelijk gemaakte uitvoeringskosten onttrekken. Deze komen ten laste van de deelnemende werkgevers of de dekkingsgraad.

Pensioenfondsen berekenen de gemiddelde kosten op basis van het totaal aan deelnemers en gepensioneerden. Omdat bij verzekeraars uitsluitend gedurende de contractperiode over de premie voor actieve deelnemers kosten worden gevraagd, wordt bij verzekeraars de gemiddelde kosten bepaald op basis van het aantal actieve deelnemers. Door reservering voor toekomstige kosten en het uitdrukken van de kosten per actieve deelnemer, zal in de opbouwfase de gemiddelde kostenvergoeding bij verzekeraars hoger zijn dan bij een pensioenfonds. Na contractperiode zal er over het algemeen bij verzekeraars geen kostenvergoeding meer in rekening worden gebracht, terwijl er wel kosten voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden bij pensioenfondsen in rekening worden gebracht.

5. Wie betaalt de kosten die genoemd worden in het kostenoverzicht?

Het moet voor de deelnemer duidelijk zijn dat de op het kostenoverzicht getoonde kosten onderdeel zijn van de totale premie en eventuele facturen die de werkgever aan de pensioenuitvoerder betaalt. Het kostenoverzicht geeft een informatieve weergave van de totale kosten voor uitvoering van de pensioenregeling.

Hierop uitgezonderd zijn eventuele incidentele behandelingskosten die wél door de deelnemer betaald worden bij bijzondere mutaties, bijvoorbeeld bij echtscheiding.

6. Wat is niet meegenomen in het kostenoverzicht?

Voor wat betreft de uitvoeringskosten zijn alle kosten opgenomen voor de reguliere uitvoering van de pensioenregeling. Daarnaast worden de kosten van het vermogensbeheer van de bijbehorende beleggingen getoond voor zover die invloed hebben op de pensioenaanspraken en pensioenrechten van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde.

Er wordt met dit overzicht geen inzicht gegeven in andere onderdelen van de totale kosten van een pensioenregeling zoals (risico)premies, kosten voor garanties of kosten van vermogensbeslag. Ook zijn de aanvullende (incidentele)diensten die een werkgever gedurende een contractperiode kan afnemen voor bijvoorbeeld informatiesessies, aanvullende bestanden of berekeningen niet opgenomen in deze opgave. Voorts wordt er geen rekening gehouden met bij aanvang afgesproken toekomstige verhogingen van vaste kostenbedragen met bijvoorbeeld een prijsindexcijfer.

Ook eventuele provisie bij bestaande contracten wordt niet in het overzicht opgenomen. De achtergrond daarvan is dat sinds 2013 bij nieuwe contracten de standaardkostenstructuur ontdaan is van provisie. Advieskosten worden vanaf dat moment apart betaald door de werkgever en maken geen deel meer uit van het kostenoverzicht van de verzekeraar. Voor lopende regelingen kan provisie nog in de premieopslagen aanwezig zijn. De vergelijkbaarheid van het kostenoverzicht wordt minder als we provisie wel als kosten voor bestaande regelingen zouden meenemen.

7. Hoe om te gaan met provisie in het tarief?

Provisie wordt niet meegenomen in het kostenoverzicht. Het kostenoverzicht heeft als onderwerp de administratieve uitvoeringskosten. Daarnaast is vanaf 1 januari 2013 provisie voor nieuwe contracten niet meer toegestaan. Zie hiervoor verder op pagina 2 bij "zijn hiermee alle ingrediënten helder?" Desgewenst kan een zinsnede worden opgenomen waaruit blijkt dat er geen provisie is meegenomen in het kostenoverzicht

8. Wat is het verschil tussen dit kostenoverzicht en model 3BPR bij beschikbare premieregelingen?

Met model 3BPR krijgt een deelnemer inzicht in de kosten en premies die betaald worden vanuit de beschikbare premie in combinatie met de waardeontwikkeling van de beleggingen. De deelnemer krijgt geen inzicht in kosten die de werkgever apart betaalt voor uitvoering van de pensioenregeling of kosten van aanvullende risicoverzekeringen die niet uit de beschikbare premie worden betaald.

Het Verbond geeft in overweging om de deelnemer het verschil tussen deze twee verschillende kostenspecificaties uit te leggen.

9. Mag het kostenoverzicht ook worden opgenomen in laag 2 van het Pensioen 1-2-3?

Nee, dat is niet toegestaan. Bij de totstandkoming van de Pensioen 1-2-3 hebben het Verbond en de Pensioenfederatie besloten dat het kostenoverzicht als apart document altijd in laag 3 wordt getoond om daarmee uniformiteit te behouden.

10. Geldt het bindende advies ook voor herverzekerde pensioenfondsen?

Voor herverzekerde pensioenfondsen gelden de wettelijke voorschriften voor pensioenfondsen. Voor de uitwerking daarvan verwijzen wij u naar de Aanbevelingen Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie.

Inhoud en vaststelling van het kostenoverzicht

11. Voor welke regelingen moeten we het kostenoverzicht publiceren?

Het overzicht is een onderdeel van het Pensioen 1-2-3. Dus voor elke pensioenregeling waarvoor een Pensioen 1-2-3 moet worden gepubliceerd, moeten ook uitvoeringskosten worden vastgesteld. Vanaf 1 juli 2016 moet er een Pensioen 1-2-3, en daarmee ook een kostenoverzicht, worden gepubliceerd voor alle regelingen waarin actieve deelnemers pensioen opbouwen of risico's verzekerd hebben. Bedoeld worden dus regelingen waarbinnen premiebetaling plaatsvindt. Incidentele koopsommen in verband met toeslagverlening worden daaronder niet verstaan. Het overzicht moet in eerste instantie per 1 juli 2016 beschikbaar gesteld worden voor actieve deelnemers. Vanaf 1 juli 2017 hoort het overzicht ook bij de informatie voor gewezen deelnemers en andere groepen.

12. Moeten de kosten getoond worden op niveau van uitvoeringsovereenkomst of mag/kan het ook op regeling niveau, hetgeen weer beter aansluit bij de Pensioen 1-2-3?

Daarbij bevelen wij aan om aan te sluiten bij de door de pensioenuitvoerder gekozen opstelling van het Pensioen 1-2-3. De uitvoeringskosten zijn een onderdeel van het Pensioen 1-2-3 en geven de kosten weer van de regeling(en) die in de Pensioen 1-2-3 is beschreven. Als een uitvoeringsovereenkomst meerdere regelingen bevat en in meerdere Pensioen 1-2-3's wordt getoond, wordt er per Pensioen 1-2-3 onderdeel een kostenoverzicht opgesteld. Daarbij moet wel duidelijk zijn of de kostenopgave geldt voor meerdere deelregelingen of voor één specifieke deelregeling.

13. Wanneer wordt het kostenoverzicht aangepast?

Het kostenoverzicht wordt aangepast zodra een nieuwe uitvoeringsovereenkomst wordt gesloten of een bestaande overeenkomst wordt verlengd. Daarnaast leidt ook een tussentijdse wijziging van de uitvoeringsovereenkomst waarbij de in de overeenkomst afgesproken kosten veranderen tot aanpassing van het kostenoverzicht.

14. Hoe om te gaan met een hybride regeling?

Bijv. een DB-regeling tot een bepaalde salarisgrens en een DC-regeling daarboven.
Wij adviseren om in dit soort situaties het kostenoverzicht aan te laten sluiten op het Pensioen 1-2-3. Afhankelijk van het aggregatieniveau worden de kosten samengenomen of apart vermeld.

15. Is het kostenoverzicht ook van toepassing bij vrijwillige regelingen?

Conform artikel 46a Pensioenwet en artikel 9b van het besluit uitvoering Pensioenwet wordt deze informatie op een (besloten) website beschikbaar gesteld. Vanaf 1 juli 2016 moet het kostenoverzicht beschikbaar zijn voor alle regelingen waarin actieve deelnemers pensioen opbouwen of risico's hebben verzekerd.

Voor vrijwillige regelingen geldt dat er verschillende opstellingen mogelijk zijn, afhankelijk van de wijze waarop deze regelingen ingebed zijn in de basisregeling en al dan niet deel uitmaken van het Pensioen 1-2-3. Is de regeling ingebed in de basisregeling dan hoeft daarvoor geen apart kostenoverzicht te worden opgesteld.

16. Mag ik voor het kostenoverzicht per handeling ook verwijzen naar de dienstencatalogus?

Ja dat mag, zolang u maar duidelijk maakt dat er aanvullende kosten aan de orde zijn. Daarnaast is het wenselijk dat de catalogus voor de deelnemer makkelijk bereikbaar is.

17. Moet er ook een kostenoverzicht gepubliceerd worden voor een direct ingaand pensioen (DIP)?

Vooralsnog hoeft er geen Pensioen 1-2-3 gepubliceerd te worden voor een DIP en daarmee ook geen kostenoverzicht uitvoeringskosten. De discussie hierover loopt nog.

18. Tellen backservicekoopsommen of andere aanvullende koopsommen ook mee in het kostenoverzicht?

Die tellen niet mee. Aangezien we uitgaan van de beginsituatie van de regeling, hoeft er geen rekening te worden gehouden met kosten in (toekomstige) koopsommen die gedurende de contractperiode in rekening gebracht kunnen worden.

19. Waarom worden de kosten uitgedrukt in een bedrag per actieve deelnemer?

Bij veel verzekerde regelingen worden alleen administratiekosten in rekening worden gebracht tijdens de actieve deelname. Hierdoor geeft deze wijze van vaststellen een reëel beeld van de gemiddelde kosten gedurende de contractperiode. Ook ontstaat daardoor geen verschil in gemiddelde uitvoeringskosten tussen regelingen met een gelijk aantal actieven, maar met een verschil in het aantal gewezen deelnemers. U geeft daarbij in het kostenoverzicht aan dat er geen kosten voor gewezen deelnemers en gepensioneerden in rekening worden gebracht.

Worden er wel expliciet kosten in rekening gebracht voor gewezen deelnemers en gepensioneerden, dan worden die apart vermeld.

20. Wordt er rekening gehouden met het parttimepercentage van deelnemers?

Nee, daar wordt geen rekening mee gehouden. Of een deelnemer parttime of fulltime werkt, maakt geen verschil voor de uitvoeringskosten van een pensioenregeling.

21. De uitvoeringskosten op het kostenoverzicht zijn een gemiddelde per deelnemer. Wat zegt dit over de specifieke situatie van een deelnemer?

Omdat de uitkomst van de berekeningen voor het kostenoverzicht gemiddelde uitvoeringskosten zijn die gebaseerd zijn op de afspraken met de werkgever, zegt het kostenoverzicht inderdaad niets over de bij de werkgever in rekening gebrachte kosten voor de individuele deelnemer. Deze informatie is bedoeld inzicht te geven in het algemene kostenniveau van de uitvoering van de pensioenregeling zoals dat met de werkgever is afgesproken.

22. Waarom stellen we de kosten van het kostenoverzicht vast bij de implementatie i.p.v. in het offertestadium?

Na acceptatie van de offerte is het mogelijk dat het deelnemersbestand nog wijzigt. Ook kan er gewerkt zijn met een aanneme of een maatmanbestand. Het bestand bij implementatie geeft het meest accurate beeld van de gemiddelde kosten per deelnemer.

23. Wat wordt er getoond bij onderdeel 3?

Bij onderdeel 3 worden alleen kosten getoond als deze vergoedingen een directe invloed hebben op de opbouw van de pensioenaanspraken, zoals bij beleggingsverzekeringen, een gesepareerd depot (variant 2) of toeslagverlening waarvan de hoogte afhankelijk is van de financiering vanuit overrendement (variant 3). Daarbij kunt u denken aan de toeslagcategorieën C1, C2 en D1 van de toeslagenmatrix.

24. Hoe moet ik omgaan met de kosten voor een gesepareerd beleggingsdepot?

In de circulaire is aangegeven in richtlijn 7 dat de extra administratieve kosten van een gesepareerd beleggingsdepot dienen te worden opgenomen in de administratieve uitvoeringskosten in onderdeel 1 als ze apart in rekening worden gebracht bij de werkgever. Hier wordt bedoeld de (extra) uitvoeringskosten voor het aanhouden en uitvoeren van het gesepareerde depot zelf.. Als de extra uitvoeringskosten verrekend worden met het beleggingsresultaat komen ze daardoor in onderdeel 3 terecht.

25. Beschikbare premieregelingen in beleggingseenheden die de mogelijkheid tot vrij beleggen bieden, kennen vaak een groot assortiment aan mogelijke beleggingsfondsen. Welke fondsen moeten worden benoemd?

Publicatie van de fondsen (met de op dat moment geldende kosten) die betrokken zijn bij de default-instellingen van de pensioenregeling is voldoende. Voor de overige

beschikbare fondsen kan volstaan worden met een verwijzing naar de website waar de informatie over deze fondsen wordt gepubliceerd.

26. Hoe om te gaan met fluctuerende fondskosten?

Als de fondskosten kunnen fluctueren is het wenselijk dit erbij te vermelden.

27. Met welk deelnemersbestand worden de uitvoeringskosten per 1 juli 2016 vastgesteld bij bestaande regelingen?

We bevelen aan om met een zo actueel mogelijk bestand het kostenoverzicht vast te stellen, bijvoorbeeld het implementatiebestand. Het is aan de pensioenuitvoerder om hiervoor het juiste moment te bepalen.

28. Hoe om te gaan met arbeidsongeschikten in het deelnemerbestand?

Vooraf merken wij op dat er in principe geen Pensioen 1-2-3 en geen kostenoverzicht wordt opgesteld voor een regeling waarin zich alleen nog arbeidsongeschikte deelnemers c.q. vrijgestelde premies bevinden.

Bij reguliere actieve regelingen geldt dat wanneer voor (gedeeltelijk) arbeidsongeschikten nog steeds kosten bij de werkgever in rekening worden gebracht, die deelnemer meetelt als actieve deelnemer.

Een volledig arbeidsongeschikte deelnemer die helemaal is vrijgesteld van premiebetaling en waarvoor geen kosten mee in rekening worden gebracht bij de werkgever mag buiten het kostenoverzicht worden gehouden. Zowel de vrijgestelde kostenvergoeding als de deelnemer wordt dan niet meegenomen bij de bepaling van de gemiddelde uitvoeringskosten. Het is wel toegestaan volledig arbeidsongeschikte deelnemers mee te nemen in het kostenoverzicht. Maar dan dient u ook de vrijgestelde kosten mee te nemen bij de bepaling van de gemiddelde uitvoeringskosten.

29. Moeten de uitvoeringskosten gepubliceerd blijven na premievrijmaking van het contract?

Voor zover het Pensioen 1-2-3 beschikbaar blijft op de website zal ook het kostenoverzicht beschikbaar blijven aangezien dit deel uitmaakt van het Pensioen 1-2-3. Wel kan aangegeven worden dat de kosten niet meer in rekening gebracht worden aangezien de overeenkomst is beëindigd.

30. Wat te doen als er geen contractduur is afgesproken?

Als de relatie ieder jaar op kan zeggen en er is geen contractduur afgesproken gaat u uit van één jaar. Kan de klant niet opzeggen dan bevelen wij een duur van tien jaar aan.

Lay-out en teksten

31. Moet het sjabloon in de Verbondscirculaire 1-op-1 overgenomen worden?

Analoog aan het Pensioen 1-2-3 zijn de kopteksten en de volgorde voorgeschreven, de overige teksten mogen naar eigen smaak worden aangepast. Alleen bij onderdeel twee kunt u er als u geen aparte handelingskosten in rekening brengt voor kiezen om de melding daarvan achterwege te laten.

Geadviseerd wordt om in de teksten tot uitdrukking te laten komen wie de kosten voor zijn rekening neemt. Dit hoeft niet cijfermatig onderbouwd te worden. Voor beleggingsverzekeringen kan een verwijzing naar model 3BPR gemaakt worden waarbij het verschil wordt uitgelegd. Voorkomen moet worden dat de deelnemer ten onrechte denkt dat alle kosten verrekend worden met zijn pensioen. Daarnaast moet duidelijk zijn dat niet alle kosten zijn vermeld, in het kostenoverzicht zijn alleen de uitvoeringskosten opgenomen.

32. Opstellen van het overzicht

Belangrijk: de titel van het document is gewijzigd in "*Informatie over uitvoeringskosten*"
De verdere volgorde luidt als volgt:

- Eerst wordt een blok over de (nominale) administratieve uitvoeringskosten opgenomen. Er is hierbij keuze uit twee verschillende blokken: administratieve uitvoeringskosten per deelnemer (blok 1) of administratieve uitvoeringskosten per deelnemer, gewezen deelnemer en pensioengerechtigden (blok 2). In het kader van de vergelijkbaarheid met pensioenfondsen zoals uitgewerkt op pagina 1 mag u er bij gewezen deelnemers en gepensioneerden ook voor kiezen om in plaats van de zinsnede dat er geen kosten voor deze groep in rekening worden gebracht, op te nemen dat de kosten voor slapers en gepensioneerden 0 zijn.

- Vervolgens worden de administratieve uitvoeringskosten per handeling opgenomen. Ook hierbij is er keuze uit twee blokken: kosten per handeling specificeren (blok 3) of tekst dat kosten per handeling al verwerkt zijn in de administratieve uitvoeringskosten (blok 4).

Let op: als de kosten per handeling al verwerkt zijn in de administratieve uitvoeringskosten mag u er naar eigen inzicht voor kiezen om deze melding achterwege te laten.

- Ten slotte worden de vermogensbeheerkosten en transactiekosten getoond. Hierbij zijn er vier verschillende opties: kosten specificeren per fonds voor beleggingsverzekeringen (blok 5), kosten hebben invloed via werkgeverslasten voor separate accounts (blok 6), kosten hebben invloed via toeslagverlening, dit geldt voor de toeslagmatrixcategorieën C1, C2 en D1 (blok 7) en kosten hebben geen invloed (blok 8). Op de bijlage van de circulaire vindt u een overzicht waarbij de diverse kostensoorten zijn ingedeeld naar categorie zodat duidelijk is welke kosten tot de uitvoeringskosten gerekend worden.